

Warszawa, dnia 29 stycznia 2019 r.

Pan
Senator Stanisław Gogacz
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senat RP

Dot. BPS.DKS.KU.0401.45.2018

NRA.12-ST-1.5.2019

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 stycznia 2019 r. uprzejmie przesyłam opinię Komisji Legislacyjnej Naczelnej Rady Adwokackiej do **projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy** (druk senacki nr 1059), przygotowaną przez adw. Agnieszkę Swaczynę.

Adwokat prof. dr hab. Robert Zawłocki

**Przewodniczący Komisji Legislacyjnej
przy Naczelnej Radzie Adwokackiej**

Kraków, dnia 28 stycznia 2019 r.

OPINIA

*dot. ustawy o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Senat Rzeczypospolitej
Polskiej IX Kadencja - druk 1059 z dnia 11 grudnia 2018 r.)*

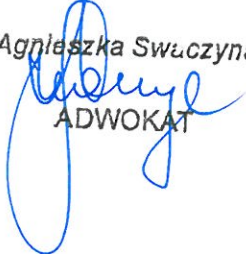
Impulsem projektowanej zmiany Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego jest orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 maja 2018 r., sygn. akt SK 18/17. Trybunał Konstytucyjny jednogłośnie orzekł, że: „**Art. 70 § 1** ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – **Kodeks rodzinny i opiekuńczy** (Dz. U. z 2017 r. poz. 682) w zakresie, w jakim określa termin do wytoczenia powództwa o zaprzeczenie ojcostwa męża matki niezależnie od daty powzięcia wiadomości przez pełnoletnie dziecko o tym, że nie pochodzi od męża matki, jest niezgodny z art. 30 w związku z art. 47 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.” Z uzasadnienia powołanego orzeczenia (pkt 4.11 uzasadnienia) wynika, że „Po wejściu w życie niniejszego wyroku termin do wytoczenia przez pełnoletnie dziecko powództwa o zaprzeczenie ojcostwa będzie musiał być liczony od daty, w której dziecko to dowiedziało się, że nie pochodzi od męża swojej matki. W przypadku natomiast dziecka, które dowiedziało się o swoim rzeczywistym pochodzeniu przed dojściem do pełnoletności, termin liczony będzie nadal od dnia osiągnięcia przez nie pełnoletności.”

Projekt zmiany **art. 70 § 1 k.r.o.** – co wynika z uzasadnienia projektu – zmierza zatem do doprowadzenia brzmienia przepisu do stanu zgodnego z Konstytucją RP. W wyniku proponowanej nowelizacji termin do wytoczenia powództwa o zaprzeczenie ojcostwa męża swojej matki pozostaje taki sam tj. trzyletni. Zmianie ma ulec początek biegu owego terminu. Jeżeli dziecko dowiedziało się o okoliczności będącej podstawą powództwa o zaprzeczenie ojcostwa przed osiągnięciem pełnoletności to termin pozostaje bez zmian tj. liczony jest od osiągnięcia pełnoletności. Zmiana dotyczy natomiast sytuacji, w której uzyskanie takich informacji następuje po osiągnięciu pełnoletności. Dzień ten stanowi w takiej sytuacji początek biegu trzyletniego terminu do wytoczenia powództwa. Projekt nowelizacji odwołuje się do okoliczności wskazanych w art. 62 § 1 lub § 2 k.r.o. **Odwołanie to jest nietrafne** gdyż wskazany art. 62 § 1 i 2 k.r.o. określa przesłanki domniemania ojcostwa. Trudno zatem zrozumieć jak uzyskanie informacji o przesłankach domniemania ojcostwa może stanowić podstawę do wytoczenia powództwa o zaprzeczenie ojcostwa? Wydaje się zatem, że prawidłowe odesłanie ustawowe powinno wskazywać **art. 67 k.r.o.** Zgodnie z art. 67 k.r.o.: „Zaprzeczenie ojcostwa następuje **przez wykazanie, że mąż matki nie jest ojcem dziecka.**”. Okolicznością istotną zatem z punktu widzenia dziecka zamierzającego wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa jest informacja o tym, że mąż matki nie jest ojcem.

Projekt zmiany **art. 61¹⁴ § 1** i **art. 81 § 2 k.r.o.** jest logiczną konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego oraz nowelizacji art. 70 § 1 k.r.o. Trafnie zauważono, że sytuacja dziecka w

przypadku zaprzeczenia macierzyństwa, czy też ustalenia bezskuteczności uznania ojcostwa jest analogiczna jak przy zaprzeczeniu ojcostwa. Także w tych przypadkach początkiem biegu terminu dla dziecka powinien być dzień uzyskania informacji o tym, że matka wpisana w akcie urodzenia w rzeczywistości matką nie jest (art. 61¹² § 1 k.r.o.) lub mężczyzna uznający ojcostwo nie jest ojcem dziecka (art. 81 § 1 k.r.o.). Odesłania ustawowe w przypadku obu przepisów są prawidłowe.

Nowelizację należy uznać za potrzebną i – z zastrzeżeniem dotyczącym odesłania ustawowego wskazanego w znowelizowanym art. 70 § 1 k.r.o. – prawidłową.

Agnieszka Swuczyna

ADWOKAT